

man der har truffet det rette. Flere af de ærede Talere have allerede været inde paa dette Spørgsmaal. Den nu lovlige bestaaende Ordning er den, at Jordbrug ikke uden Bevilling — med Bevilling kan man jo omtrent nu til Dags gøre, hvad man vil — skulle kunne udstykkes — det siger Forordningen af 1819 — under 20 Tdr. Land boniteret Jord, hvilket svarer til omtrent 40 Tdr. Land geometrisk Maaal Middelfjord, eller overført paa Hartkorn vilde i store Træk omtrent svare til 4 Tdr. Hartkorn. Det er den gældende Forordnings Bestemmelse; men i Praksis er man der kommen ind paa, at der indrømmes Udstykninger til en Grænse af 2 Tdr. Hartkorn, at Hovedparcellen altsaa vedblivende skal have disse 2 Tdr. Hartkorn. Det foreliggende Forslag gaar nu ud paa den Forandring at sætte i Stedet for de 20 Tdr. Land boniteret Jord 12 Tdr. Land boniteret Jord, og De vil altsaa se, at dette er en meget væsentlig Forandring fra den bestaaende lovlige Ordning. 12 Tdr. Land boniteret Jord, altsaa til Takst 24, ville jo maalt i Hartkorn udgøre noget over 2 Tdr. Hartkorn, omtrent svarende altsaa til den faktisk i Praksis hjemlede Grænse, som man nu fastholder for Hovedparcellen. Jeg vil meget henstille, om man ikke vilde finde det hensigtsmæssigt her at faa et Alternativ, saaledes at man opretholdt den gamle Grænse som det første Trin, indtil hvilket man altsaa uden Bevilling kunde nedbringe Hovedparcellen af en Bondegaard, altsaa til de 20 Tdr. Land boniteret Jord — jeg skal straks komme til at tale nærmere om det boniterede Maal overhovedet — og at der kræves Bevilling for at bringe den længere ned, dog ikke under 2 Tdr. Hartkorn. Disse Grænser, altsaa i Hovedtrækkene 4 Tdr. Hartkorn og 2 Tdr. Hartkorn, ville omtrent svare til Jordbrug, der benytte 2 Par Heste og 1 Par Heste. Derjom man saa søjede til, at Jordbruget ved Bevilling, som ikke behøvede at koste noget, kunde bringes ned til 2 Tdr. Hartkorn, og i Stedet for en Pengepris, knyttede den Regel dertil, at ingen saadan Nedgang fra 4 til 2 Tdr. Hartkorn kunde ske uden Udlægning af et eller eventuelt flere Pligthuse, tror jeg, at man saaledes vilde faa en Væjsighed til at gøre ikke saa ganske lidt for Oprettelse af Huse i Fremtiden. De vide jo alle, at indtil Forordningen af 1819 kom, var det Reglen, at der skulde udlægges flere Pligthuse som Pris for Opnaaelse af en saadan Bevilling, men at man ved denne Forordning indskrænkede det til eet, og at man i Praksis helt forlod denne Regel, saa at man gladelig kunde foretage Udstykninger uden at udlægge Pligthuse.

Jeg vil henstille, om det ikke var hensigtsmæssigt for at begrænse Spillerummet for saadanne Bevillinger saa meget som muligt, at man bevarede de 2 Hovedgrænser, 2 og 4 Tdr. Hartkorn; inden for disse Grænser kunde saa Udstykningen finde Sted, men kun for den Pris, at man opretter et Pligthuse. Ved Hensyn til Pligthuse vil jeg gerne tilføje en Bemærkning. Som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 7de Valgrebs (D. Hansen) allerede har omtalt, er der ingen Tvivl om, at et stort Antal af de Pligthuse, der skulde have været udlagte, enten slet ikke ere blevne det eller forsvundne i Aarenes Løb. Det vide vi alle meget godt Bækked om. Det vil nu være ret tvivlsomt, om det vilde være rigtigt at grave disse Pligthuse op paa ny og paalægge de Steder, hvor de ikke findes, at udlægge dem i Henshold til de gamle, nu ud af Kraft satte Forordninger. Men en Ting forekommer det mig i alt Fald, at man burde være opmærksom paa, nemlig at konstatere, hvor der nu findes virkelig eksisterende Pligthuse, og at opretholde Forpligtelsen over for dem. Jeg ser ikke, at Landskommissionen har stillet noget Forslag i denne Retning, og den højtærede Ministers Forslag indeholder heller intet derom. Men det forekommer mig dog, at naar der herefter skal etableres et Tilsyn med de Pligthuse, som i Fremtiden blive oprettede, vil det være hensigtsmæssigt, at dette Tilsyn ogsaa udstrækkes til de alt bestaaende Pligthuse. Det vil vist ikke være saa overordenlig vanskeligt at faa oplyst, hvor saadanne Huse findes. Om man vil gaa videre og grave de alt nedlagte Huse op igen, skal jeg ganske henstille; men det vil vistnok støde paa megen Vanskelighed og Uvilje. Den 3dje Klasse af vort Jordbrug er Husmandsbrug, der ikke hvile paa Hestekraft, men paa Haandkraft og eventuelt paa Kreaturkraft. Ved Forhandlingerne dels om denne og dels om den foregaaende Sag komme vi vel til en Norm for, hvad man vil anse for rigtigt for saadanne Husmandslodders Størrelse. Det vil vel omtrent komme til at svare til 4 Tønder Middelfjord, hvorpaa der kan holdes de meget omtalte 2 Køer. Det vil ogsaa være hensigtsmæssigt, om det med Hensyn til den Grænse, hvorom vi eventuelt blive enige, i Udstykningslovene bliver truffet tilsvarende Regler for disse Huse som dem, der alt gælde for Herregaarde og Bøndergaarde, altsaa en vis Grænse, hvorunder en saadan normal Husmandslod ikke kan forringes eller formindskes. I Forbindelse dermed staar et andet Spørgsmaal, som jeg gerne vil henvende til den højtærede Minister. For nogle Aar siden indbragte det ærede Med-